

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine professoris

Sermones Estiuales De Tempore

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Sermo i.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30616

Dominica. III. post Trinitatis

columnis reuersus: p̄i visū restituit. Do-
raliter per tobiam intelligit diues dans pau-
peribus sub spe retributionis eterne et ad
euangelij q̄ tandē sp̄m emittēs ad terrā re-
tributionis recipit q̄d dedit. s. misericordiam et
fit heres regni celestis: et in nouissimo re-
diens ad corpus dormiens in tenebris
ipsum illuminabit et c. Augustinus in qua-
dam epistola. Si vis esse mercator opti-
mus da q̄d potes retinere, vt recipias q̄d
non potes amittere.

Secundus ar. In p̄ce. 22. In hoc dicen-
dū de tertia q̄ est consideratio diti-
onis. vbi sunt notanda septē conditiones
elemosyne faciende q̄ tangunt in p̄bo Sa-
chel di. Lu. xix. Ecce dimidiū bonoꝝ meoꝝ
ra dñe do paup̄ib. **P**rimo elemosyna d̄
esse p̄mpta. q̄ dicit Ecce. q. d. Non ē pra-
stināda elemosyna Proverb. iij. Ne dicas
amico tuo vade et reuertere/cras em̄ tibi
dabo: cum statim possis dare. Et macrobi-
us lib. iij. saturnaliū Pars bñficiū est q̄d pe-
titi cito des. **S**ecundo d̄ esse copiosa/ di-
midii. Tob. iij. Si multū tibi fuerit abū-
danter tribue. **T**ertio debet esse bona
i. d̄ reb̄ bonis non infectis aut marcidis.
Iō d̄ bonoꝝ. **Q**uarto d̄ esse p̄pria. i. de
bonis p̄p̄is n̄ alienis. Iō d̄ zacheus meoꝝ
rū. Un. j. q. j. c. Nō est. d̄. Bre. Nō ē putā-
da elemosyna si pauperibus dispenset q̄d ex
illiatas reb̄ adquiret. Glosa autē dicit ibi.
Non em̄ causa pietatis faciendā ē iniquitas
vt patet. xiiij. q. v. c. Forte. et. xiiij. q. v. ca.
Polite. Aug. dicit. Polite velle elemosy-
nas facere de fenore et vsuris. **Q**uinto
debet esse ordinata. vt. s. fiat pro dei hono-
re: proximi salute: et p̄pria vtilitate: non p̄
vana gloria. Un̄ zacheus addidit: dñe. i.
p̄ tuo amore et honore. Ideo christus dicit
Mat. v. Cum facis elemosynā noli tuba
canere ante te: sicut hypocrite faciunt in sy-
nagogis et in vi. vt hono. ab hoib. Amen
dico vobis: receperūt mercedē suā. **S**e-
cundo debet esse liberalis. vt non fiat p̄ susce-
ptis seruitijs. naz sunt pleriq̄ q̄ pauperes
laborare cogunt: et postea illis noie elemo-
syne aliqd̄ tribuūt. Propterea dicit zache-
us: do. i. non vendo sed liberaliter dono.

Septimo debet esse discreta. vt def his
q̄ indigent cum animi cōpassione. Leo pa-
pa. H. benib. dare: nihil aliud est q̄ p̄de

re. Hec notate. o diuites q̄ diuitias habe-
tis: vnde elemosynas facere debetis: nec
tardetis dare vsq̄ ad mortē. **E**xemplū
ad p̄positū. Dicebat sc̄ta Lucia m̄i sue.
Nō morieris das. iō das: q̄ tecū ferre nō
potes. Da igit̄ dū viuus et mercedē habe-
bis. Aliud exemplū. Legit q̄ eremita q̄
dam vidit in visioe multas anias in diuer-
sis statib: inter q̄s vidit vnū virū sedentē
et stabat vna mensa repleta oib. bonis an-
eū: et alia post eū vacua: quē iterogauit q̄d
hoc notaret. Ille r̄ndit. Mensa stans an-
me sunt opa misericōdie q̄ feci an̄ mortē qui-
bus mō vroz. Mensa p̄o retro posita eū
lud q̄d disposui cū adhuc viuerē et manda-
ui vxori et puerz meis vt aie mee subueni-
rent in suffragiis et elemosynis: et ecce ad-
huc vacua est. q̄ ita se occupauerunt reb̄
diuidendis q̄ mei obliti sunt. Un̄ dicit q̄
dā. Fac bene dū viuus post mortē viuere si
vis. Et Amb. Hoc tū tuū reputa quod
pauperibus erogasti.

Erti ar. Aud. 22. Nec dubiū eē d̄
q̄n durā accepturi sint sniam q̄ pau-
perū nō miserent. Nā vt d̄. vij. q. j. Om̄s
Regant ch̄m q̄ misericōdiam negat patienti-
bus. Iniriā etiā magnā faciunt paup̄ib.
retinēdo bona q̄ ad oim̄ cōmunē vtilitatē
creauit dñs. Cōtra q̄s notate q̄d lex dicit
Nullus d̄ in loco publico edificare in al-
teri p̄iudiciū. ff. Ne quid in loco publico
vel itinere fiat. l. Pretor ait. §. Herito.
Pone casum. Quidā habuit molendinū
a longo tpe in flumine publico. Tenit ali-
q̄ edificat aliud molendinū p̄pe illō. Quo
p̄structo: cursus aq̄ molendini portis impe-
dit. Querit an ille q̄ sentit hoc dānū possit
sit p̄ altum. R̄ndet q̄ sic q̄ qui aq̄ cursum
impedit: vsum ip̄i molendini videtur au-
ferre. Certe talē iniuriā facit auar. paup̄i-
bus bona detinēdo q̄ d̄ creauit ad vtili-
tatē cōmunē. Et p̄ tali violētia dicit d̄
p̄. Propt̄ miserā iopū et ge. pau. nunc et
sez auaros dure iudicando et c.

Dñica. v. post Trini. **S**ermo. j.

Noli timere.
Lu. v. Des vnau. i. oio. est ore
p̄parat. frater. ama. j. Pe. iij.
Si tales fuerim. n̄ debem. timere. Induc
at ap̄s ad tria. P̄rio ad mētē in vcu elemā

tionē. Oēs vnani. in o. estote. Tūc em̄ su-
mus vnanimēs cū oēs ad deū redimū.

Secūdo ad mutuā p̄desceōnē. cōpatien-
ter ad fraternā dilectiōez. fra. tes.
frat̄. amatores. De p̄mo. 1. iij. Dra-
tioni istate vigilātes i ea. De scdo. Ro.
xij. Flere cū fr̄tib. De tertio. j. Pe. iij.
An oia mutuā i vobismetip. rē. Noli rē.

Primo articulo. Qm̄ in p̄bis thēma
saluator vult excludere timorē ior-
dinatū inducēdo ad spem: iō de spe q̄ritur
Vt spes sit virt̄ ḡuitar. Q. nō. Spes
est vna de passiōib. aie: fm̄ Boe. j. d. p̄o.
Virt̄ aut̄ nō est in genere passiōis: vt d̄t
Aristo. ij. Eth. Contra. Rom. viij. Spe
salui facti sum̄. Virt̄ p̄o est q̄ puenire fa-
cit ad salutē. Rūdet. Bona. ij. sen. dist.
xxvj. Noie spei p̄t̄ itelligi affectio ani. iu-
ra illud qd̄ p̄bi z sc̄ti dicunt q̄ritur eē ani-
mi affectiōes. s. gaudiū z dolorē: spem z ti-
morē. P̄t̄ etiā sumi pro habitu q̄ d̄iḡit
mori anie z affectū in id qd̄ expectandū ē

Et isto mō spes nō tm̄ est p̄tus gratuita:
imo p̄t̄ritū ḡuitar. sustētamētū z ancōra.
Virt̄ q̄des ē ḡuita: qm̄ facit aiā expe-
ctare ea q̄ sūt sup̄ oēm expectatiōez hūanā
Et facit oīno iniri diuine largitat̄: sic fides
facit assentire p̄me p̄tati: z charitas adhe-
rere sūme bonitati. Dū aut̄ aia ipsi diuine
largitat̄ p̄t̄ se z sup̄ oia innit̄: rectificat̄
z sup̄ se eleuat̄: z deo accepta efficit̄. Ideo
necesse ē q̄ h̄it̄ q̄ mediāte h̄ sit habeat ra-
tione gratuite p̄tus. Hec Bon. Pro sū-
damēto. Magnū bonū est coḡscere diuina
z ad illa aspirare. Quis. li. fastoz. Felices
aie q̄b̄ hec coḡscere primū. Inq̄z domos
sup̄as scādere cura fuit. Vn̄ z Arist. x. eth.
d̄t: q̄ hoies se debēt trahere ad diuina qn̄-
tū p̄t̄. Querit̄ ḡ An spes p̄ quā h̄ ad de-
um redit̄ sit p̄t̄ gratuita: Dic̄ n̄. vt s̄. Ex
q̄ clude q̄ laudabil̄ est spes. Facit em̄ cō-
firmationē q̄ turbine aduerse tētationis.
Heb. vj. Spem sic ancōrā anie hēm̄: q̄. s.
seruat a p̄cellis z vent̄z tentationū. Unde
etiā spes est q̄si baculus cui q̄ innit̄ nō fa-
tigat̄. Est etiā vt colūna totū spūale edifi-
ciū sustētans ne cadat in barathrū despa-
tionis. Hec in cain defecit̄: iō cecidit̄. Hac
colūna sustētabat̄ m̄ illa de q̄. ij. Macha.
vj. d̄t. Pereuntes septē filios sub vna die
conspiciēs. m̄ bono auio ferebat̄ p̄t̄ spem

quā in deū hēbat. Sap. iij. Etsi corā ho-
minib; tormenta passi sunt: spes illoz im-
mortalitate plena est. Sed q̄ sunt q̄ i d̄no
sperare p̄t̄ z debent: Terre soli obediē-
tes z iusti. Nā d̄t puer. x. Spes impiozū
peribit. Audite o peccatores impij: ysura-
rij: fraudulēt̄: z generalr̄ oēs deo z ecclie
rebelles attrēdite qm̄ soli obediētes sūt se-
cūri de spe sua. Figura In euāgelio ho-
dier. simoni (cū q̄ erant iacob z ioannes)
dixit d̄ns. Noli timere. Spūalr̄ Simon
interpretat̄ obediēs: quē sc̄at iacob. i. vi-
cioz sup̄latatio: z ioannes. i. ḡra dei. Ido
vt d̄t Hier. xlij. Obediāmus vt bene sit
nobis.

Secūdus ar. In euāgelio tria insinu-
ant̄ siue ostendunt̄ nobis noranda: q̄
nos securos reddere debent

Primū est benignitat̄ christi clementia
gratiōsa.

Secūda ē sue p̄t̄at̄z efficacia p̄tuosa

Tertiū ē sue maiest̄at̄z p̄tia fr̄uosa.

In h̄ sermone dicēdū de p̄mo qd̄ ē sue be-
nignitat̄ clemētia: q̄ notat̄ cū d̄t. Eū tur-
be irruerēt in eū. s. ex deuotiōe vt audirēt
p̄bū dei: et ipse stabat se. Itag. gene. et vi.
du. na. se. Itag. p̄f. aut̄ des. z la. re. Ascendit
aut̄ in vnam nauim que erat simonis: ro.
e. a terra re. pusil. Et se. do. de na. turbas.
In hoc textu tangit̄ p̄cipue triplex domi-
ni benignitas

Prima est benignitas inhabitatiōis

Secda est benignitas hūiliationis.

Tertia est benignitas instructiōis.

Prima igit̄ rē. que notat̄ i hoc q̄ d̄ns ascē-
dit in nauim Simonis. In hoc em̄ iūgtur
q̄ d̄ns habitat in cordib; obediētū z hu-
milū. Aug. Q̄ suauis es d̄ne. humiles
corde sunt dom̄ tua. Inobediētia p̄o per
oppositū expellit d̄nm a domo cōscientie:
quia nō vult deo subesse. Unde in detesta-
tionē inobediētē d̄t. j. Re. xv. Quali pec-
catū ariolandi est repugnare: et q̄si scelus
idolatrie adquietere nolle. Sicut t̄n dicit̄
Tho. ij. ij. q. cy. Illa non est compatiō eq̄-
litatis: sed similitudinis. quia vitz inobe-
dientia redūdat in p̄t̄ptu dei sicut idola-
tria. sed idolatria magis. Inobediēs q̄p-
pe facit p̄tra ius nature quo tenēt̄ oēs cre-
ature obedire creatori. Bern. Infidelem
viget naturalis rō totū se debere ei a q̄ ro

Dominica. v. post Trinitatis

tum habet. Un̄ inobediētē sp̄ rephēden
do mordet ius nature. Un̄ dñs ad Cain
Gen. iij. Si male egeris in foribz p̄m̄ ty
um aderit: reclamāre. s. scia tua p̄ria. Sa
cit etiā inobediēs cōtra ius positū: p̄ce/
pta ecclie trāsgrediēs z supiorz suoz i his
in quibz subiectus est. in q̄ ipsi deo resistit.
iuxta illud Ro. xij. Qui p̄rati resistit: dei
ordinatōi resistit. Un̄ inobediētibz datur
maledictio Deut. xi. En p̄pono vob̄ ho/
die maledictionē si nō custo dierit: māda/
ta dei. Et. xvij. Qui sup̄bierit nolēs obe
dire sacerdotis impio q̄ mistrat dñs deo:
moies hō ille. Un̄ Ap̄t̄s venit in mūdū
p̄pter inobediētā p̄m̄oz parentū: vt pa/
ter Gen. iij. Sc̄da est benignitas hūil̄
tatis q̄ notat p̄ hoc q̄ petrū rogauit redu
cere nauē pusillū a terra. Mira hūilitas z
māstuetudo dñi: p̄ceptor erit: z tñ rogar.
In q̄ platis formā hūilitatē dedit: vt libē
tius moneat q̄ p̄cipiant: magisq̄ amari
q̄ t̄reri appetat. q̄a vt d̄r Gen. Genero/
sus est anim⁹ hois: facili⁹ ducit q̄ traba.
Sicut aut̄ d̄r Aug⁹. de p̄cor. euāg. q̄ dñs
ascēdens in nauim rogar simonem a terra
reducere pusillū: s̄gt̄ tēpate vt d̄m̄ verbo
ad turbas: vt nec terrena eis p̄cipiant: nō
a terrenis in pfunda sacramētoz recedat.
aliter nauis simonis. i. cor religioz d̄bet
elongari a terra. Tertia est benignitas
instructōis. q̄a sedes docebat de nauicu/
la turbas: ex desiderio sue salutis volēs oēs
saluos facere. Lu. xix. Venit q̄rere z saluū
facere qd̄ pierat. Et nota bñ q̄ de nauicla
simonis docebat. qz nec bñ docere: nec bñ
doceri possum⁹ nisi cor promptū ad obe/
dientā habeam⁹. q̄a nec ip̄e habitat nisi i
cordibz obedientū. Dēs em̄ inobediētes
q̄m̄ ch̄m̄ a se repellit: ideoz a dño dereli
quunt: z in barathrū tandē detrudētur. ij.
Thes. j. Qui nō obedierunt euāgelio dñi
nostri iesu ch̄i penas dabūt in iteritū sem
piternas. Exemplū Nūeri. xvij. Ehoze
z suos complices p̄pter suā inobediētā
z ambitionē terra deglutit. Propterea
d̄r Eccl. xij. Ue vobis impij q̄ derelictis
legem altissimi zc.

Tertio ar. Aud. zc. Cauere q̄ ab iobe
dientia. Nā vt h̄z extra de maioritate
et obed. c. Si q̄s venerit. Trāsgrediētes
mādatū plati: abiectioe digni sunt. Et sic

habes. ff. de rem. mili. l. Desertorē. §. in belu
lo. Qui transgrediunt mandātū p̄ncipis:
morte digni sunt. Et tales capite puniunt
qz rei sunt h̄se maiestatis. ff. de mili. l. De
§. Qui in f̄cie. Pone casuz z applica. Un̄
Deuter. vij. dicat. Peribitis si inobediēti
tes fueritis.

Dñica quinta post Trinitatis
Sermo secundus

Noli timere.
Noli timere. Desiderio des: modesti: hūi
les. j. Pe. iij. Si tales sum⁹: timere non debem⁹. Desiderio des in q̄ per
fraternā supportationē. Modestia p̄ hono
rā cōuersationē. Humiles p̄ p̄ria vilipen
sionem. De p̄mo Luc. vj. Estote miseri
cordes. De sc̄do Phil. iij. Modestia ve
stra nota sit oibz hoibz. De tertio. j. Pe.
v. Hūilitati sub potētī manu dī.

Primo ar. An virtus spei aliqui sit in
formis: Nō. Spes est certa expec
tatio future b̄titudinis ex grā z meritis
p̄ueniēs. q̄ spes non est sine grā. Contra
Aug⁹. li. de vera innocētia. Lū cetere vir
tutes sint bonis z malis cōmunes: dilec
tio dei z p̄mi p̄rie bonoz est atq̄ p̄ioz.
Rūder Bon. in. ij. di. xxvj. Spes pot
esse informis: qz pot̄ esse sine grā. Pot̄ em̄
q̄s sp̄are vitam eternā in mortali existēs:
et ille act⁹ sperandi ab aliq̄ habitu p̄cedit
Talis aut̄ habit⁹ q̄dāmō tenet rōnez vir
tutis: qz potētīa rectificat z roborat. Ad
illud aut̄ qd̄ obijcit dicendū: q̄ ibi diffinit
spes put̄ est virt⁹ formata. Vel si general
liter dicendū q̄ d̄r p̄cedere ex grā z meri
tis: vel in re habitis: vel in p̄posito. Hec
Bonauē. Hō fundamēto Spes apud
hoiem aut̄ spes sp̄aliū: z generalr̄ q̄m̄q̄
spes maloz est fallax. Un̄ d̄r P̄aphil⁹ po
eta. Spes reficit dñm: fallit z ipsa suum.
Fatu⁹ est q̄ q̄ transitorij s p̄ spem inheret.
sed prudēs est q̄ spem in deo ponit. Nā vt
d̄r Macrobi⁹: Prudentis est mūdū istū z
oia q̄ in mūdo sunt diuioz p̄replatioe dei
spicere: oēm̄q̄ anie cogitationē in sola di
uina erigere. Sz q̄rit: An talis spes q̄ ha
bet in deo possit esse informis: Dic̄ tñ. vt a